

20-026 LUBLIN,
ul. FRYDERYKA CHOPINA 8 lok.5
TEL. 48 81 532 95 54
48 81 470 50 50
48 81 470 50 49
FAX. 48 81 532 95 54
<http://www.sokolowski.com.pl>,
e-mail: info@sokolowski.com.pl

BIULETYN INFOMACJI PRAWNEJ

nr 2/2007

ODPOWIEDZIALNOŚĆ CZŁONKÓW ZARZĄDU SPÓŁKI ZA JEJ ZOBOWIĄZANIA

oprac. Ewa Kwiatek-Sokołowska

Jeżeli egzekucja wobec spółki okaże się bezskuteczna wierzyciel może dochodzić swoich należności bezpośrednio z majątku osobistego członków zarządu tej spółki.

Uprawnienie do dochodzenia swoich wierzytelności z majątku osobistego członków zarządu spółki powstaje gdy prowadzona przeciw spółce egzekucja okaże się bezskuteczna. Dotyczy to spółki partnerskiej oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, zgodnie z art. 299 i 97 § 2 kodeksu spółek handlowych.

Bezskuteczność egzekucji

Podstawowym warunkiem odpowiedzialności członków zarządu jest bezskuteczność egzekucji stwierdzona postanowieniem komornika o bezskuteczności egzekucji. Czy jednak jest konieczne inicjowanie sprawy sądowej i prowadzenie egzekucji jeśli w przekonaniu wierzycieli czynność taka jest i tak skazana na

niepowodzenie? Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego wierzyciel nie musi występować z powództwem przeciw spółce o zapłatę, uzyskać tytuł wykonawczy na konkretną wierzytelność oraz wszczynać egzekucję komorniczą przeciw spółce, jeżeli oczywiste jest, że taka egzekucja będzie bezskuteczna.

Wówczas wystarczające jest, iż wierzyciel wykaże:

- że egzekucja komornicza przeciw spółce z całego majątku spółki w innej sprawie okazała się bezskuteczna lub
- że egzekucja administracyjna przeciw spółce z tytułu należności administracyjnych okazała się bezskuteczna lub
- że ogłoszono upadłość spółki lub
- że oddalono wniosek o ogłoszenie upadłości z powodu braku majątku na koszty postępowania.
- podobnie gdy egzekucja co do części wierzytelności okazała się bezskuteczna nie jest niezbędne uprzednie prowadzenie postępowania egzekucyjnego w stosunku do pozostałej części, aby następnie kierować swoje roszczenia wobec majątku osobistego członków zarządu.

Biuletyn został opracowany przez prawników Kancelarii w celu umożliwienia identyfikacji potencjalnych zagrożeń związanych z działalnością Państwa przedsiębiorstwa. Biuletyn sygnalizuje określone problemy, nie dokonuje oceny konkretnych stanów faktycznych, nie stanowi wyczerpującego omówienia danej problematyki, nie stanowi porady prawnej. Jeżeli są Państwo zainteresowani uzyskaniem szczegółowych informacji na temat poruszonych zagadnień prosimy o kontakt z pracownikami Kancelarii: info@sokolowski.com.pl

Konieczna sprawa sądowa

W celu zrealizowania roszczeń wobec członków zarządu wierzyciel spółki musi wystąpić z powództwem o zapłatę przeciw spółce lub od razu przeciwko osobom będącym członkami zarządu spółki w okresie powstania i istnienia jego wierzytelności. Rzecz jasna możliwość wystąpienia od razu z roszczeniami wobec członków zarządu bez uprzedniego inicjowania sprawy sądowej przeciwko Spółce powstaje wyłącznie w przypadkach wymienionych wyżej.

Żądanie zasądzenia od członka zarządu konkretnych wierzytelności może obejmować nie tylko kwoty głównego zobowiązania spółki wraz z odsetkami ale również może obejmować koszty prowadzonego procesu przeciw spółce, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności, odsetki ustawowe od wierzytelności głównej.

Obrona członka zarządu

Członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, że:

- we właściwym czasie zgłoszony został przez Zarząd spółki wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo
- niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo
- pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel i tak nie poniósł szkody.
- wskażą iż brak jest bezskuteczności egzekucji wskazując np. mienie spółki, z którego możliwe jest zaspokojenie wierzyciela

Uwolnienie od odpowiedzialności na etapie procesowym będzie miało miejsce również, gdy pozwany wykaże, że wierzytelność powoda wobec spółki w ogóle nie istniała. Tu pozwany może podnosić wszelkie zarzuty przysługujące spółce, nawet te które w procesie przeciwko spółce wierzyciel mógł ale ich zaniechał, np. z uwagi na prekluzję dowodową. W istocie może być to drugi spór o to samo roszczenie, tyle że tylko prowadzony przez inne strony, tj. przez danego członka zarządu, który w procesie przeciwko Spółce np. formalnie nie był reprezentantem procesowym Spółki.

Zarzut nieistnienia zobowiązania może zostać podniesiony nawet już na etapie postępowania egzekucyjnego przeciw osobie pełniącej funkcję członka zarządu – może zostać podniesiony w formie powództwa przeciwegzekucyjnego.

Nadto osoba pozwana może uwolnić się od odpowiedzialności, o ile wykaże, że w momencie powstania i istnienia wierzytelności nie była już członkiem zarządu. Sąd uwolni taką osobę od odpowiedzialności nawet w sytuacji, gdy spółka zaniedbała obowiązków dokonania zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym i osoba pozwana widniała tam jako członek zarządu, choć faktycznie nie pełniła takiej funkcji. Podstawą jest prawidłowo podjęta uchwała o odwołaniu członka zarządu i powołanie w jego miejsce innej osoby, choć tu sąd winien badać dokładnie wszystkie okoliczności związane z faktycznym wpływem działania lub bezczynności pozwanego na dane zobowiązanie.

Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe - ochrona interesów Skarbu Państwa

Członkowie zarządu odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, zgodnie z art. 116 § 1 ordynacji podatkowej. Podstawowa przesłanka odpowiedzialności jest identyczna jak powyżej, tj. bezskuteczność egzekucji wobec spółki.

Obrona członków zarządu

Członkowie zarządu mogą uwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykażą, że:

- we właściwym czasie zgłoszono

wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

- niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;
- wskażą mienie spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części
- wskażą, że zaległości podatkowe nie powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu - wówczas odpowiedzialność ponoszą członkowie zarządu, którzy pełnili funkcję kiedy zaległości powstały.

